

energiavirasto energimyndigheten

Tämä on Energiaviraston sähköisesti allekirjoittama asiakirja.
Detta är ett dokument som har signerats elektroniskt av
Energimyndigheten.

This is a document that has been electronically signed by the
Energy Authority.

Asiakirjan päivämäärä on:

Dokumentet är daterat:

10.07.2019

The document is dated:

Esittelijä / Föredragande / Referendary

Ratkaisija / Beslutsfattare / Decision-maker

Nimi / Namn / Name: LAMPONEN JARNO JUKKA TAPANI

Nimi / Namn / Name: Antti Tapani Paananen

Pvm / Datum / Date: 10.07.2019

Pvm / Datum / Date: 10.07.2019

Allekirjoitustapa / Signerat med / Signed with:

Tupas

Allekirjoitustapa / Signerat med / Signed with:

Mobiilivarmenne

Tämä paketti koostuu seuraavista osista:

- Kansilehti (tämä sivu)
- Alkuperäinen asiakirja tai alkuperäiset asiakirjat
- Sähköiset allekirjoitukset. Nämä eivät ole näkyvillä tässä asiakirjassa, mutta ne on yhdistetty siihen sähköisesti.

Tämä asiakirja on sinetöity sähköisellä allekirjoituksella.
Sinetti takaa asiakirjan aitouden.

[Allekirjoitettu asiakirja alkaa seuraavalta sivulta. >](#)

Detta paket består av följande delar:

- Titelblad (denna sida)
- Originaldokument
- Elektroniska signaturer. Dessa syns inte i detta dokument, med de är elektroniskt integrerade i det.

Detta dokument har försetts med sigill genom elektronisk signatur.
Sigillet garanterar dokumentets äkthet.

[Det signerade dokumentet börjar på nästa sida. >](#)

This document package contains:

- Front page (this page)
- The original document(s)
- The electronic signatures. These are not visible in the document, but are electronically integrated.

This file is sealed with a digital signature.
The seal is a guarantee for the authenticity of the document.

[THE SIGNED DOCUMENT FOLLOWS ON THE NEXT PAGE >](#)

Tämä asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu EU-direktiivin [1999/93/EY] mukaisella allekirjoituksella.

Detta dokument innehåller elektroniska signaturer enligt EU-direktivet [1999/93/EG] om ett gemenskapsramverk för elektroniska signaturer.

This document contains electronic signatures using EU-compliant PAdES - PDF Advanced Electronic Signatures [Directive 1999/93/EC]

Fingrid Oyj
PL 503
00101 Helsinki

Fingrid Oyj:n muutettu ehdotus taajuuden palautuksen säätövirheen pienentämiseen tähtäävistä koordinoititoimista ja toimenpiteistä, joilla pyritään taajuuden palauksen säätövirheen pienentämiseen pyytämällä muutoksia sähkötuotantomoduulien ja kulutusyksiköiden pätötehon tuotannossa tai kulutuksessa 14.5.2019

Päätös Fingrid Oyj:n ehdotukseen taajuuden palautuksen säätövirheen pienentämiseen liittyvistä koordinoititoimista ja toimenpiteistä

Asianosainen

Fingrid Oyj

Vireilletulo

14.9.2018

Ratkaisu

Energiavirasto vahvistaa Fingrid Oyj:n 14.5.2019 toimittaman ehdotuksen taajuuden palautuksen säätövirheen pienentämiseen tähtäävistä koordinoititoimista ja toimenpiteistä, joilla pyritään taajuuden palauksen säätövirheen pienentämiseen pyytämällä muutoksia sähkötuotantomoduulien ja kulutusyksiköiden pätötehon tuotannossa tai kulutuksessa.

Päätös on voimassa toistaiseksi.

Päätöstä on noudatettava muutoksenhausta huolimatta.

Selostus asiasta

Sähkön siirtoverkon käyttöä koskevista suuntaviivoista annetun Euroopan komission asetuksen (EU) 2017/1485 (jäljempänä myös SO suuntaviivat) 119 artiklan 1 kohdan mukaan taajuudensäätöblokin kaikkien siirtoverkonhaltijoiden on viimeistään 12 kuukauden kuluttua asetuksen voimaantulosta laadittava yhteinen 152 artiklan 14 ja 19 kohtien mukainen ehdotus taajuuden palautuksen säätövirheen pienentämiseen tähtäävistä koordinoititoimista ja toimenpiteistä, joilla pyritään taajuuden palauksen säätövirheen pienentämiseen pyytämällä muutoksia sähkötuotantomoduulien ja kulutusyksiköiden pätötehon tuotannossa tai kulutuksessa.

Fingrid Oyj (jäljempänä myös Fingrid) toimitti SO suuntaviivojen 119 artiklan 1 kohdan mukaan ehdotuksen taajuuden palautuksen säätövirheen pienentämiseen liittyvistä koordinoitavista ja toimenpiteistä Energiavirastoon 14.9.2018. Ennen ehdotuksen toimittamista Fingrid järjesti SO suuntaviivojen 11 artiklan mukaisesti kuulemisen kaikkien alueen siirtoverkonhaltijoiden kanssa.

SO suuntaviivojen 6 artiklan 7 kohdan mukaan, jos ehtoja ja edellytyksiä tai menetelmiä koskevan ehdotuksen hyväksyminen edellyttää useamman kuin yhden sääntelyviranomaisten päätöstä, toimivaltaisten sääntelyviranomaisten on kuultava toisiaan, tehtävä tiivistä yhteistyötä ja koordinoitava toimiaan sopimukseen pääsemiseksi.

Energiavirasto pyysi Fingridiä muuttamaan ehdotustaan taajuuden palautuksen säätövirheen pienentämiseen liittyvistä koordinoitavista ja toimenpiteistä alueen sääntelyviranomaisten yhteisesti sopiman linjan mukaisesti 14.3.2019. Muutospyynnössä Energiavirasto pyysi täsmentämään taajuuden palautuksen säätövirheen pienentämiseen liittyvien koordinoitavien vapaaehtoisuutta sekä lisäämään siirtoverkonhaltijoiden koordinoitamisprosessin. Lisäksi Energiavirasto pyysi muutospyynnössään täsmentämään menettelyjä ehdotetuille toimenpiteille, joilla pyritään taajuuden palautuksen säätövirheen pienentämiseen pyytämällä muutoksia sähkötuotantomoduulien ja kulutusyksiköiden pätötehon tuotannossa tai kulutuksessa.

SO suuntaviivojen 7 artiklan 1 kohdan mukaisesti asianomaisella siirtoverkonhaltijalla on muutospyynnön saatuaan kaksi kuukautta aikaa toimittaa muutettu ehdotus asianomaiselle sääntelyviranomaiselle. Fingrid toimitti muutetun ehdotuksen taajuuden palautuksen säätövirheen pienentämiseen liittyvistä koordinoitavista ja toimenpiteistä Energiavirastoon 14.5.2019.

Energiavirasto kuuli sidosryhmiä Fingridin toimittamasta muutetusta ehdotuksesta 15–30.5.2019. Energiavirastoon ei toimitettu ehdotuksesta lausuntoja.

Energiaviraston toimivalta

Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2009/72/EY 35 artiklan mukaan kukin jäsenvaltion on nimettävä yksi kansallinen sääntelyviranomainen kansallisella tasolla.

Lain Energiavirastosta (870/2013) 1 §:n 2 momentin mukaan Energiavirasto hoitaa kansalliselle sääntelyviranomaiselle kuuluvat tehtävät, joista säädetään:

3) sähkön sisämarkkinoita koskevista yhteisistä säännöistä ja direktiivin 2003/54/EY kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2009/72/EY, jäljempänä sähkömarkkinadirektiivi, nojalla annetuissa, suuntaviivoja koskevissa komission asetuksissa tai päätöksissä.

Asiaan liittyvä lainsäädäntö

Komission asetus (EU) 2017/1485 sähkön siirtoverkon käyttöä koskevista suuntaviivoista

SO suuntaviivojen 4 artiklan mukaan:

” 1. Tämän asetuksen tavoitteena on

- a) määrittää yhteiset käyttövarmuutta koskevat vaatimukset ja periaatteet;
- b) määrittää yhteiset yhteenliitetyn verkon käyttötoiminnan suunnittelun periaatteet;
- c) määrittää yhteiset taajuudensäätöprosessit ja -rakenteet;
- d) varmistaa olosuhteet, joissa käyttövarmuutta voidaan ylläpitää kaikkialla unionissa;
- e) varmistaa olosuhteet, joissa kaikkien synkronialueiden taajuuden laatutasoa voidaan ylläpitää kaikkialla unionissa;
- f) edistää verkon käyttöä ja käyttötoiminnan suunnittelua koskevaa koordinoitua;
- g) varmistaa siirtoverkon toimintaa koskevien tietojen läpinäkyvyys ja luotettavuus ja parantaa sitä;
- h) edistää unionin sähkösiirtoverkon ja sähköalan tehokasta toimintaa ja kehittämistä.

2. Jäsenvaltioiden, toimivaltaisten viranomaisten ja verkonhaltijoiden on tätä asetusta soveltaessaan

- a) sovellettava suhteellisuuden ja syrjimättömyyden periaatteita;
- b) varmistettava avoimuus;
- c) sovellettava periaatetta, jonka mukaan suurin kokonaistehokkuus ja alhaisimmat kokonaiskustannukset optimoidaan kaikkien asianomaisten osapuolten kesken;
- d) varmistettava, että siirtoverkonhaltijat hyödyntävät, niin pitkälti kuin mahdollista, markkinapohjaisia mekanismeja verkon käyttövarmuuden ja stabiilisuuden varmistamiseksi;
- e) kunnioitettava paikalliselle siirtoverkonhaltijalle annettua vastuuta varmistaa käyttövarmuus, myös kansallisessa lainsäädännössä vaaditulla tavalla;
- f) kuultava asianomaisia jakeluverkonhaltijoita ja otettava huomioon niiden järjestelmään mahdollisesti kohdistuvat vaikutukset; ja
- g) otettava huomioon sovitut eurooppalaiset standardit ja tekniset spesifikaatiot.”

SO suuntaviivojen 119 artiklan mukaan:

”1. Kunkin taajuudensäätöblokin kaikkien siirtoverkonhaltijoiden on viimeistään 12 kuukauden kuluttua tämän asetuksen voimaantulosta laadittava yhdessä yhteiset ehdotukset seuraavista:

...

q) 152 artiklan 14 kohdassa määritellyt taajuuden palautuksen säätövirheen pienentämiseen tähtäävät koordinoitimet; ja

r) 152 artiklan 16 kohdan mukaiset toimenpiteet, joilla pyritään taajuuden palautuksen säätövirheen pienentämiseen pyytämällä muutoksia voimalaitosten pätötehon tuotannossa tai kulutusyksiköiden kulutuksessa.”

SO suuntaviivojen 152 artiklan mukaan:

”14. Taajuudensäätöblokin valvoja on vastuussa 12 ja 13 kohdassa tarkoitettujen rajojen rikkomisen havaitsemisesta ja sen on

a) ilmoitettava asiasta taajuudensäätöblokin muille siirtoverkonhaltijoille; ja

b) yhdessä taajuudensäätöblokin muiden siirtoverkonhaltijoiden kanssa toteutettava taajuuden palautuksen säätövirheen pienentämiseksi koordinoituja toimia, jotka on määriteltävä taajuudensäätöblokin käyttösopimuksessa.

...

16. Taajuudensäätöblokin siirtoverkonhaltijoiden on määriteltävä taajuudensäätöblokin käyttösopimuksessa toimenpiteet, joilla siirtoverkonhaltijat voivat pienentää taajuuden palautuksen säätövirhettä sähköntuotantomoduulien ja kulutusyksiköiden pätötehon tuotannon tai kulutuksen muutoksilla omalla alueellaan.”

Perustelut

Fingrid toimitti muutetun ehdotuksen taajuuden palautuksen säätövirheen pienentämiseen tähtäävistä koordinoitimista ja toimenpiteistä, joilla pyritään taajuuden palautuksen säätövirheen pienentämiseen pyytämällä muutoksia sähköntuotantomoduulien ja kulutusyksiköiden pätötehon tuotannossa tai kulutuksessa Energiavirastoon 14.5.2019 SO suuntaviivojen mukaisesti kahden kuukauden aikana muutospynnöstä.

Energiavirasto katsoo, että muutettu ehdotus taajuuden palautuksen säätövirheen pienentämiseen liittyvistä koordinoitimista ja toimenpiteistä täsmentää menettelyä muutospynnössä pyydetyllä tavalla.

Energiavirasto katsoo muiden alueen sääntelyviranomaisten kanssa yhteisesti, että muutettu ehdotus taajuuden palautuksen säätövirheen pienentämiseen liittyvistä koordinoitimista ja toimenpiteistä täyttää SO suuntaviivojen vaatimukset ja mahdollistaa SO suuntaviivojen tavoitteiden täyttämisen.

Sovelletut säännökset

Komission asetus (EU) 2017/1485 4 artikla, 6 artikla, 119 artikla, 157 artikla

Laki sähkö- ja maakaasumarkkinoiden valvonnasta (590/2013) 36 §

Muutoksenhaku

Muutoksenhakua koskeva ohjeistus liitteenä.

Liitteet Valitusosoitus Markkinaoikeuteen

Approval by All Regulatory Authorities in the Nordic LFC block on the Nordic TSOs' amended proposal for coordination actions aiming to reduce FRCE as defined in Article 152(14) and measures to reduce FRCE by requiring changes in the active power production or consumption of power generating modules and demand units in accordance with Article 152(16) of the Commission Regulation (EU) 2017/1485 of 2 August 2017 establishing a guideline on electricity transmission system operation, 25 June 2019

Amended Nordic synchronous area proposal for coordination actions aiming to reduce FRCE as defined in Article 152(14) and measures to reduce FRCE by requiring changes in the active power production or consumption of power generating modules and demand units in accordance with Article 152(16) of the Commission Regulation (EU) 2017/1485 of 2 August 2017 establishing a guideline on electricity transmission system operation, 13 May 2019

Jakelu Fingrid Oyj

Tiedoksi

Valitusosoitus

Muutoksenhakuoikeus

Energiaviraston päätökseen saa hakea muutosta valittamalla siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään. Valituskelpoisella päätöksellä tarkoitetaan toimenpidettä, jolla asia on ratkaistu tai jätetty tutkimatta.

Valitusoikeus on sillä, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa.

Valitusviranomainen

Valitusviranomainen Energiaviraston päätökseen on Markkinaoikeus.

Valitusaika

Valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Valitusaikaa laskettaessa tiedoksisaantipäivää ei oteta lukuun.

Oikeudenkäyntimaksu

Valittajalta peritään markkinaoikeudessa oikeudenkäyntimaksu 2.050 euroa. Tuomioistuinnak-sulaissa (1455/2015) on erikseen säädetty tapauksista, joissa maksua ei peritä.

Valituskirjelmän sisältö

Valitus tehdään kirjallisesti. Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asioin-tipalvelussa osoitteessa <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>. Valituskirjelmässä on ilmoitettava:

- valittajan nimi ja kotikunta
- postiosoite ja puhelinnumero, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voi-daan toimittaa
- päätös, johon haetaan muutosta
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi sekä
- perusteet, joilla muutosta vaaditaan.

Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valituskirjelmä. Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos valituksen laatijana on muu henkilö, on valituskirjelmässä ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta.

Valituskirjelmän liitteet

Valituskirjelmään on liitettävä:

- muutoksenhaun kohteena oleva päätös alkuperäisenä tai jäljennöksenä

- todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi tai muu selvitys valitusajan alkamisajankohdasta sekä
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu Energiavirastolle tai markkinaoikeudelle.

Asiamiehen on liitettävä valituskirjelmään valtakirja, jollei päämies ole valtuuttanut häntä suullisesti valitusviranomaisessa. Asianajajan ja yleisen oikeusavustajan tulee esittää valtakirja ai-noastaan, jos valitusviranomainen niin määrää.

7 Valituskirjelmän toimittaminen valitusviranomaiselle

Valituskirjelmä on toimitettava valitusajan kuluessa Markkinaoikeudelle, jonka osoite on:

Markkinaoikeus

Radanrakentajantie 5

00520 Helsinki

Faksi: 029 56 43300

Sähköposti: markkinaoikeus@oikeus.fi

**Approval by All Regulatory Authorities in the Nordic LFC
block**

on

**the Nordic TSOs' amended proposal for coordination
actions aiming to reduce FRCE as defined in Article
152(14) and measures to reduce FRCE by requiring
changes in the active power production or consumption of
power generating modules and demand units in
accordance with Article 152(16) of the Commission
Regulation (EU) 2017/1485 of 2 August 2017 establishing a
guideline on electricity transmission system operation**

25 June 2019

I. Introduction and legal context

This document elaborates an agreement of all Regulatory Authorities in the Nordic LFC block (hereinafter referred to as NRAs), agreed on 25 June 2019, on all TSOs in the Nordic LFC block (hereinafter referred to as TSOs) amended proposal for coordination actions aiming to reduce FRCE, as defined in Article 152(14), and measures to reduce FRCE by requiring changes in the active power production or consumption of power generating modules and demand units, in accordance with Article 152(16) of the Commission Regulation (EU) 2017/1485 of 2 August 2017 establishing guideline on electricity transmission system operation (hereinafter referred to as respectively “amended Coordination actions and measures to reduce FRCE proposal” and “Regulation 2017/1485”).

This agreement of the NRAs shall provide evidence that a decision on the amended Coordination actions and measures to reduce FRCE proposal does not need to be adopted by ACER pursuant to Article 6(8) of the Regulation 2017/1485 at this stage. This document is intended to constitute the basis on which all NRAs will each subsequently make national decisions pursuant to Regulation 2017/1485 Article 6(1) to approve the amended Coordination actions and measures to reduce FRCE proposal submitted by the TSOs. The TSOs are Fingrid Oyj, Svenska kraftnät, Energinet, Kraftnät Åland AB and Statnett SF.

The legal provisions relevant to the submission and approval of the amended Coordination actions and measures to reduce FRCE proposal, and this all NRAs agreed opinion, are Articles 4(1), 5(1), 6(3)(e)(ii), 6(3)(e)(iii), 6(6), 6(7), 11, 119(1)(q), 119(1)(r), 152(14) and 152(16) of Regulation 2017/1485, listed below.

Article 4(1)

This Regulation aims at:

- a) determining common operational security requirements and principles;
- b) determining common interconnected system operational planning principles;
- c) determining common load-frequency control processes and control structures;
- d) ensuring the conditions for maintaining operational security throughout the Union;
- e) ensuring the conditions for maintaining a frequency quality level of all synchronous areas throughout the Union;
- f) promoting the coordination of system operation and operational planning;
- g) ensuring and enhancing the transparency and reliability of information on transmission system operation;
- h) contributing to the efficient operation and development of the electricity transmission system and electricity sector in the Union.

Article 5(1)

TSOs shall develop the terms and conditions or methodologies required by this Regulation and submit them for approval to the competent regulatory authorities in accordance with Article 6(2) and (3) or for approval to the entity designated by the Member State in accordance with Article 6(4) within the respective deadlines set out in this Regulation.

Article 6(3)(e)(ii) and (iii)

The proposals for the following terms and conditions or methodologies shall be subject to approval by all regulatory authorities of the concerned region, on which a Member State may provide an opinion to the concerned regulatory authority:

methodologies and conditions included in the LFC block operational agreements in Article 119, concerning:

- (ii) coordination actions aiming to reduce FRCE as defined in Article 152(14);
- (iii) measures to reduce FRCE by requiring changes in the active power production or consumption of power generating modules and demand units in accordance with Article 152(16);

Article 6(6)

The proposal for terms and conditions or methodologies shall include a proposed timescale for their implementation and a description of their expected impact on the objectives of this Regulation. proposals on terms and conditions or methodologies subject to the approval by several or all regulatory authorities shall be submitted to the Agency at the same time that they are submitted to regulatory authorities. Upon request by the competent regulatory authorities, the Agency shall issue an opinion within 3 months on the proposals for terms and conditions or methodologies.

Article 6(7)

Where the approval of the terms and conditions or methodologies requires a decision by more than one regulatory authority, the competent regulatory authorities shall consult and closely cooperate and coordinate with each other in order to reach an agreement. Where the Agency issues an opinion, the competent regulatory authorities shall take that opinion into account. Regulatory authorities shall take decisions concerning the submitted terms and conditions or methodologies in accordance with paragraphs (2) and (3), within 6 months following the receipt of the terms and conditions or methodologies by the regulatory authority or, where applicable, by the last regulatory authority concerned.

Article 11

- 1 TSOs responsible for submitting proposals for terms and conditions or methodologies or their amendments in accordance with this Regulation shall consult stakeholders, including the relevant authorities of each Member State, on the draft proposals for terms and conditions or methodologies listed in Article 6(2) and (3). The consultation shall last for a period of not less than 1 month.
- 2 The proposals for terms and conditions or methodologies submitted by the TSOs at Union level shall be published and submitted to public consultation at Union level. Proposals submitted by the TSOs at regional level shall be submitted to public consultation at least at regional level. Parties submitting proposals at bilateral or at multilateral level shall carry out a public consultation at least in the Member States concerned.
- 3 The TSOs responsible for developing the proposal for terms and conditions or methodologies shall duly take into account the views of stakeholders resulting from the consultations prior to its submission for regulatory approval. In all cases, a sound justification for including or not including the views resulting from the consultation shall be provided together with the submission of the proposal and published in a timely manner

before, or simultaneously with the publication of the proposal for terms and conditions or methodologies.

Article 119(1)(q) and (r)

By 12 months after entry into force of this Regulation, all TSOs of each LFC block shall jointly develop common proposals for:

- (q) coordination actions aiming to reduce the FRCE as defined in Article 152(14); and
- (r) measures to reduce the FRCE by requiring changes in the active power production or consumption of power generating modules and demand units in accordance with Article 152(16).

Article 152(14)

The LFC block monitor shall be responsible for identifying any violation of the limits in paragraphs 12 and 13 and:

- a) shall inform the other TSOs of the LFC block; and
- b) together with the TSOs of the LFC block shall implement coordinated actions to reduce the FRCE which shall be specified in the LFC block operational agreement.

Article 152(16)

The TSOs of a LFC block shall specify, in the LFC block operational agreement, measures to reduce the FRCE by means of changes in the active power production or consumption of power generating modules and demand units within their area.

II. The TSO proposal

The Coordination actions and measures to reduce FRCE proposal was submitted to the NRAs on 14 September 2018 together with a separate explanatory document. The NRAs sent an RfA on 14 March to the TSOs. The NRAs requested the TSOs to add clarifications, specifications and describe the procedures in the methodology.

The amended Coordination actions and measures to reduce FRCE proposal was submitted to the NRAs on 14 May 2019 together with a separate explanatory document. The amended proposal included a timescale for its implementation according to article 6(6), the proposal will be implemented no later than when the Nordic LFC block operational agreement enters into force in accordance with Article 119 of Regulation 2017/1485. A description of the impact of the proposed coordination actions and measures to reduce FRCE on the objectives in Article 4(1) of Regulation 2017/1485 was included in the amended proposal.

Regulation 2017/1485 requires NRAs to consult, closely cooperate, and coordinate with each other in order to reach agreement and make decisions within two months following receipt of submissions of the last NRA concerned. A decision is therefore required by each NRA by 14 July 2019.

III. NRAs' position

The NRAs are of the opinion that the amended Coordination actions and measures to reduce FRCE proposal enables the achievement of the objectives of Article 4 of Regulation 2017/1485.

The NRAs have therefore reached an agreement that the amended Coordination actions and measures to reduce FRCE proposal meet the requirements of Regulation 2017/1485.

IV. Conclusions

All NRAs have assessed, consulted and closely cooperated to reach an agreement that the amended Coordination actions and measures to reduce FRCE proposal meet the requirements of Regulation 2017/1485 and as such can be approved by all NRAs.

NRAs shall, on the basis of this agreement, make their national decisions by 14 July 2019. The amended Coordination actions and measures to reduce FRCE proposal will be adopted upon the decision of the last the NRA in the Nordic LFC block. Following the national decisions by all NRAs, TSOs are required to publish the amended Coordination actions and measures to reduce FRCE proposal as approved, according to Article 8(1) of Regulation 2017/1485. All TSOs must respect the implementation deadlines provided in the amended Coordination actions and measures to reduce FRCE proposal.

Amended Nordic synchronous area proposal for coordination actions aiming to reduce FRCE as defined in Article 152(14) and measures to reduce FRCE by requiring changes in the active power production or consumption of power generating modules and demand units in accordance with Article 152(16) of the Commission Regulation (EU) 2017/1485 of 2 August 2017 establishing a guideline on electricity transmission system operation

13 May 2019

Amended Nordic synchronous area proposal for coordination actions aiming to reduce FRCE as defined in Article 152(14) and measures to reduce FRCE by requiring changes in the active power production or consumption of power generating modules and demand units in accordance with Article 152(16) of the Commission Regulation (EU) 2017/1485 of 2 August 2017 establishing a guideline on electricity transmission system operation

All TSOs of the Nordic synchronous area, taking into account the following:

Whereas

- (1) This document is the common proposal developed by all Transmission System Operators within the Nordic synchronous area (hereafter referred to as “**TSOs**”) for coordination actions aiming to reduce FRCE as defined in Article 152(14) and measures to reduce FRCE by requiring changes in the active power production or consumption of power generating modules and demand units in accordance with Article 152(16) of Commission Regulation (EU) 2017/1485 establishing a guideline on electricity transmission system operation (hereafter referred to as “**SO Regulation**”). This proposal is hereafter referred to as “**Proposal**”.
- (2) The Proposal takes into account the general principles and goals set in SO Regulation as well as Regulation (EC) No 714/2009 of the European Parliament and of the Council of 13 July 2009 on conditions for access to the network for cross border exchanges in electricity (hereafter referred to as “**Regulation (EC) No 714/2009**”). The goal of the SO Regulation/Regulation (EC) No 714/2009 is the safeguarding of operational security, frequency quality and the efficient use of the interconnected system and resources. Article 119(1)(q) of the SO Regulation sets for this purpose requirements for the TSOs to “*jointly develop common proposals for: [...] coordination actions aiming to reduce the FRCE as defined in Article 152(14)*”. Article 119(1)(r) of the SO Regulation sets for this purpose requirements for the TSOs to “*jointly develop common proposals for: [...] measures to reduce the FRCE by requiring changes in the active power production or consumption of power generating modules and demand units in accordance with Article 152(16)*.”
- (3) This Proposal only covers the ‘normal’ and the ‘alert state’ (as defined in Article 18 of the SO Regulation). The ‘emergency state’, ‘blackout state’ and ‘restoration state’ are referred to in the commission regulation (EU) 2017/2196 of 24 November 2017 establishing a network code on electricity emergency and restoration. The measures included in this proposal are aimed to prevent for to limiting the risk of entering into the emergency state.
- (4) Article 152(14) of the SO Regulation requires that the TSOs shall implement coordinated actions for situations in which the violations are breached that are specified in Article 152(12) and (13). Consequently, the scope of this proposal only includes those measures that may be applied during the operational hour. Preparation measures to prevent for this situation are not included.
- (5) In regard to regulatory approval, Article 6(3) of the SO Regulation states:

“The proposals for the following terms and conditions or methodologies shall be subject to approval by all regulatory authorities of the concerned region, on which a Member State may provide an opinion to the concerned regulatory authority: [...]
(e) methodologies and conditions included in the LFC block operational agreements in Article 119, concerning: [...]
(ii) coordination actions aiming to reduce FRCE as defined in Article 152(14);
(iii) measures to reduce FRCE by requiring changes in the active power production or consumption of power generating modules and demand units in accordance with Article 152(16);”
- (6) According to Article 6(6) of the SO Regulation the expected impact of the Proposal on the objectives of the SO Regulation has to be described and is presented below.

Amended Nordic synchronous area proposal for coordination actions aiming to reduce FRCE as defined in Article 152(14) and measures to reduce FRCE by requiring changes in the active power production or consumption of power generating modules and demand units in accordance with Article 152(16) of the Commission Regulation (EU) 2017/1485 of 2 August 2017 establishing a guideline on electricity transmission system operation

- (7) The Proposal generally contributes to and does not in any way hamper the achievement of the objectives of Article 4 of the SO Regulation. In particular, the Proposal contributes to these objectives by specifying measures to reduce FRCE on top of the measures that are applied continuously to maintain the frequency quality in the Nordic synchronous area. The measures contribute to maintaining operational security and ensure the conditions for maintaining a frequency quality level in the Nordic synchronous area.
- (8) In conclusion, the Proposal contributes to the general objectives of the SO Regulation to the benefit of all market participants and electricity end consumers.

Amended Nordic synchronous area proposal for coordination actions aiming to reduce FRCE as defined in Article 152(14) and measures to reduce FRCE by requiring changes in the active power production or consumption of power generating modules and demand units in accordance with Article 152(16) of the Commission Regulation (EU) 2017/1485 of 2 August 2017 establishing a guideline on electricity transmission system operation

SUBMIT THE FOLLOWING AMENDED PROPOSAL TO ALL REGULATORY AUTHORITIES OF THE NORDIC SYNCHRONOUS AREA:

Article 1 - Subject matter and scope

1. The actions aiming to reduce FRCE described in this Proposal are the common proposal of TSOs in accordance with article 152(14) and (16) of the SO Regulation. The Proposal applies solely to the Nordic synchronous area.

The Nordic synchronous area covers transmission systems of East-Denmark (DK2), Finland, Sweden and Norway.

This Proposal has been developed by Energinet, Fingrid Oyj, Kraftnät Åland AB, Svenska kraftnät and Statnett SF.

2. This Proposal is subject to approval in accordance with Article 6(3) of the SO Regulation.

Article 2 - Definitions and interpretation

1. For the purposes of this Proposal, the terms used shall have the meaning of the definitions included in Article 3 of the SO Regulation.
2. In this Proposal, unless the context requires otherwise:
 - a. the singular indicates the plural and vice versa;
 - b. the headings are inserted for convenience only and do not affect the interpretation of the Proposal; and
 - c. any reference to legislation, regulations, directives, orders, instruments, codes or any other enactment shall include any modification, extension or re-enactment of it when in force.

Article 3 – Coordinated actions to reduce the FRCE

1. In specific situations when market-based arrangements will not be sufficient to balance the LFC block, the TSOs shall implement the following coordinated actions to reduce the FRCE in accordance with article 152(14) of the SO Regulation:
 - a. Activate fast mFRR bids with a high volume out of price order;
 - b. Activate TSO owned or controlled reserve power plants;
 - c. Activate available generation and demand response that did not submit mFRR-bids. This activation is voluntary and is in accordance with the process in paragraph 3;
 - d. Agree with other TSOs on supportive power over HVDC links.
2. The LFC Block monitor - in cooperation with the synchronous area monitor - contacts the relevant TSOs and coordinates the measures under paragraph 1 between the Nordic TSOs when necessary;
3. The TSOs apply the following process for activating available generation and demand response that did not submit mFRR-bids:
 - a. If the system is in normal state and time allows for it, the TSOs will contact relevant mFRR-providers and ask if they are willing to forward additional bids in the regulating power market for upward or downward regulation dependant on the need;

Amended Nordic synchronous area proposal for coordination actions aiming to reduce FRCE as defined in Article 152(14) and measures to reduce FRCE by requiring changes in the active power production or consumption of power generating modules and demand units in accordance with Article 152(16) of the Commission Regulation (EU) 2017/1485 of 2 August 2017 establishing a guideline on electricity transmission system operation

- b. If time does not allow for the procedure in a), TSOs will contact relevant mFRR-providers and ask if they are willing to activate available resources. In such situations, the activation price will normally be agreed post operation.
4. Specific situations referred to in paragraph 1 may include, but are not limited to situations in which system security is threatened due to scarcity of balancing resources in congested areas or to avoid expected large violations of FRCE. This may be in case of especially large gradients in changes in consumption or exchange or trips of generation units or importing HVDC cables.

Article 4 – Measures to reduce the FRCE by means of changes in the active power production or consumption of power generating modules and demand units within their area

1. If the system is in alert state and measures expressed in Article 3 will not be sufficient to limit the risk of entering into the emergency state, the TSOs are within their control area allowed to:
 - a. Request immediate changes in the active power production or consumption of power generating modules and demand units. The procedure of this request includes the following steps:
 - i. The TSO will contact the relevant power producer or consumer;
 - ii. The TSO will indicate that there is a risk of entering into the emergency state;
 - iii. The TSO will request a change in the active power production or consumption;
 - iv. The TSO will stress that the request shall be implemented without delay.
 - b. Perform manually activated load-shedding.

Article 5 – Publication and implementation

1. The relevant TSOs shall publish (in accordance with Article 8 of the SO Regulation) the Proposal without undue delay after the competent NRAs have approved the Proposal or a decision has been taken by the Agency for the Cooperation of Energy Regulators in accordance with Article 6 of the SO Regulation.
2. The TSOs shall implement the Proposal not later than when Nordic LFC block operational agreement enters into force in accordance with Article 119 of the SO Regulation.

Article 6 - Language

The reference language for this Proposal shall be English. For the avoidance of doubt, where TSOs needs to translate this Proposal into national language(s), in the event of inconsistencies between the English version published by TSOs in Nordic Synchronous Area in accordance with Article 8(1) of the SO Regulation and any version in another language the relevant TSOs shall, in accordance with national legislation, provide the relevant national regulatory authority with an updated translation of the Proposal.